

Dominik Delczyk  
*ORCID: 0000-0002-7048-5125*

Andrzej Demiańczuk  
*ORCID: 0000-0001-7842-7010*

## Poświadczenie odpisu dokumentu za zgodność z oryginałem przez profesjonalnego pełnomocnika – wybrane zagadnienia

The certification of creditable copies by a professional representative –  
selected issues

### Streszczenie

Artykuł dotyczy wybranych zagadnień związanych z poświadczaniem odpisów dokumentów przez profesjonalnego pełnomocnika. Podjęte rozważania odnoszą się w szczególności do różnic pomiędzy kopią a odpisem, zgodności z oryginałem jako przedmiotu poświadczenia, problematyki poświadczania zgodności odpisu z oryginałem na podstawie sporządzonego przez notariusza wypisu oraz tego, czy możliwe jest poświadczenie przez profesjonalnego pełnomocnika za zgodność z oryginałem odpisu aktu stanu cywilnego.

### Słowa kluczowe

uwierzytelnienie, uwierzytelniony odpis, profesjonalny pełnomocnik, akty stanu cywilnego.

### Abstract

The article concerns selected issues related to the certification of copies of documents by a professional representative. The considerations undertaken concern in particular the differences between a copy and a creditable copy, compliance with the original as the subject of certification, the issue of certifying the conformity of a copy with the original based on an extract prepared by a notary and whether it is possible to certify a copy of a civil status record by a professional representative.

### Keywords

certification, creditable copy, professional representative, civil status records.

## 1. Wstęp

Niniejszy artykuł dotyczy zagadnienia poświadczania za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przez profesjonalnych pełnomocników (w niniejszym

artykule pod pojęciem tym rozumieć należy występujących w sprawie w charakterze pełnomocników adwokatów i radców prawnych oraz przedstawicieli innych zawodów, których uprawnienie do poświadczania odpisu dokumentu za zgodność z oryginałem zostało *expressis verbis* stwierdzone w ustawie). O uprawnieniu do przedmiotowego poświadczenia (poza przepisami stanowiącymi o poświadczeniu za zgodność z oryginałem odpisu pełnomocnictwa i przepisami o poświadczeniu elektronicznym niebędącym przedmiotem niniejszego artykułu) stanowią: art. 129 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego<sup>1</sup> stosowany tak w postępowaniu cywilnym, jak i na podstawie art. 36 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym<sup>2</sup> w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym; znajdujący zastosowanie w postępowaniu administracyjnym art. 76a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego<sup>3</sup>; znajdujący zastosowanie w postępowaniu sądownoadministracyjnym art. 48 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi<sup>4</sup> oraz znajdujący zastosowanie w postępowaniu podatkowym art. 194a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa<sup>5</sup>. Wskazać przy tym należy, że w postępowaniu cywilnym i postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym poza adwokatami i radcami prawnymi odpis poświadczyć może występujący w charakterze pełnomocnika rzecznik patentowy i radca Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej<sup>6</sup>, w postępowaniu administracyjnym i sądownoadministracyjnym występujący w charakterze pełnomocnika rzecznik patentowy, radca Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej lub doradca

<sup>1</sup> Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 ze zm.), dalej jako k.p.c. Na gruncie tej ustawy z uprawnienia tego mogą korzystać również radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

<sup>2</sup> Ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2393).

<sup>3</sup> Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572), dalej jako k.p.a.

<sup>4</sup> Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 935 ze zm.), dalej jako p.p.s.a.

<sup>5</sup> Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 111 ze zm.), dalej jako Ordynacja podatkowa.

<sup>6</sup> *De lege ferenda* Paweł Janda postuluje poszerzenie tego katalogu o doradców restrukturyzacyjnych występujących jako pełnomocnicy, zob. P. Janda, *Doradca restrukturyzacyjny jako pełnomocnik procesowy*, „Polski Proces Cywilny” 2018, nr 3, s. 339–340. Karol Weitz w komentarzu do kodeksu postępowania cywilnego uznał, że określenie radcy Prokuraturii Generalnej przez ustawodawcę mianem pełnomocnika strony jest błędne, zob. K. Weitz, *Art. 129*, [w:] T. Ereciński (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Postępowanie rozpoznawcze*, Warszawa 2016, s. 712.

podatkowy<sup>7</sup>, natomiast w postępowaniu podatkowym występujący w charakterze pełnomocnika doradca podatkowy. W każdym z wymienionych przypadków katalog profesjonalnych pełnomocników uprawnionych do poświadczania odpisów dokumentów za zgodność z oryginałem ma charakter zamknięty. Podkreślenia wymaga też brak możliwości poświadczania dokumentu za zgodność z oryginałem przez (niebędących zresztą samodzielnymi pełnomocnikami, lecz osobami wykonującymi w postępowaniach pewne czynności z upoważnienia adwokata lub radcy prawnego) aplikantów adwokackich lub radcowskich<sup>8</sup>. Ponadto, jak *expressis verbis* wynika z poszczególnych stanowiących o prawie do poświadczania odpisu dokumentu za zgodność z oryginałem ustaw, prawo to przysługuje adwokatom, radcom prawnym i osobom innych wymienionych powyżej profesji jedynie wtedy, gdy występują oni w sprawie w charakterze pełnomocnika<sup>9</sup> – przyznanie im przedmiotowego uprawnienia, gdy występują w sprawie w imieniu własnym, mogłoby godzić w zasadę równości wobec prawa.

Celem niniejszego opracowania jest dokonanie w oparciu o dorobek doktryny i judykatury analizy wybranych, mających znaczenie dla praktyki stosowania prawa, aspektów poświadczania odpisów dokumentów za zgodność z oryginałem przez profesjonalnych pełnomocników. Podjęto w nim problematykę uwierzytelniania przez profesjonalnego pełnomocnika odpisów sporządzonych na podstawie notarialnych wypisów dokumentów i odpisów aktów stanu cywilnego, a także relacji pomiędzy zakresami pojęć kopii i odpisu. Autorzy artykułu starali się wykazać, że na gruncie istniejących przepisów profesjonalny pełnomocnik może poświadczyć za zgodność z oryginałem odpis sporządzony na podstawie sporządzonego przez notariusza wypisu, a także, że w obowiązującym stanie prawnym profesjonalny pełnomocnik może poświadczyć za zgodność z oryginałem odpis powstały w oparciu o inny odpis dokumentu jedynie wówczas, gdy zapoznał się z jego oryginałem. W artykule przedstawiony został również postulat zmiany istniejących przepisów

---

<sup>7</sup> Na gruncie doktryny Andrzej Wróbel w kontekście postępowania administracyjnego podkreślił niebudzącą kontrowersji okoliczność, że profesjonalnemu pełnomocnikowi nie przysługuje uprawnienie do poświadczania wyciągu z dokumentu, zob. szerzej: A. Wróbel, *Art. 76a. [Uwierzytelnienie kopii dokumentu]*, [w:] M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2020, s. 437.

<sup>8</sup> Zob. szerzej: A. Antkiewicz, *Dopuszczalność poświadczania przez aplikantów adwokackich i radcowskich odpisów pełnomocnictw i innych dokumentów w sądowym postępowaniu cywilnym*, „Iustitia” 2012, nr 3, s. 128.

<sup>9</sup> Zob. szerzej w kontekście radcy prawnego: I. Misiejuk, *Uprawnienie radcy prawnego do sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów w oparciu o art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych*, „Studenckie Zeszyty Naukowe” 2019, vol. XXII, nr 42, s. 127.

dla pełniejszego osiągnięcia celu, jakim jest odformalizowanie postępowań. Badania, których rezultatem jest niniejszy artykuł, przeprowadzone zostały przy wykorzystaniu metody prawno-dogmatycznej. W tekście tym nie podjęto tematyki elektronicznego poświadczania dokumentów za zgodność z oryginałem, jak również problematyki odpowiedniego stosowania związanych z poświadczeniami przepisów dotyczących procesu cywilnego do innych typów postępowań, ponieważ są to zagadnienia złożone i zasługujące w ocenie autorów na szerszą analizę w osobnym opracowaniu naukowym.

## 2. Odpis a kopia

Przepisy regulujące kwestię poświadczenia przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem stanowią o poświadczeniu odpisu. W tym miejscu warto pochylić się nad istotnym z punktu widzenia rozważań prowadzonych w tym artykule zagadnieniem znaczenia tego pojęcia i relacji między nim a pojęciem kopii. Jednym z licznych dowodów na istnienie pomiędzy nimi istotnej różnicy jest treść art. 96 pkt 2 Prawa o notariacie<sup>10</sup>, z którego jednoznacznie wynika, iż prawodawca nie utożsamia ze sobą tych dwóch pojęć. Jak wskazuje się w judykaturze i piśmiennictwie, odpisem jest zarówno dokument wiernie odzwierciedlający treść oryginalnego dokumentu, jak i kopia tego dokumentu<sup>11</sup>. Metoda sporządzenia odpisu nie ma znaczenia<sup>12</sup>. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w postanowieniu z dnia 11 sierpnia 2022 r. trafnie wskazał, iż istotą odpisu jest wierne odwzorowanie pełnej treści pisma przy wykorzystaniu dowolnej techniki<sup>13</sup>. Odpisem może być zatem zarówno kserokopia dokumentu<sup>14</sup>, jak i jego maszynowa kopia, wydruk komputerowy, osobno wykonany

<sup>10</sup> Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1001 ze zm.), dalej także jako Prawo o notariacie.

<sup>11</sup> Postanowienie SN z dnia 27 stycznia 2006 r., III CK 369/05, LEX nr 178249; postanowienie NSA z dnia 8 czerwca 2016 r., I OZ 533/16, LEX nr 2106496; E. Gapska, *Czynności procesowe*, [w:] T. Ereciński, K. Lubiński (red.), *System Prawa Procesowego Cywilnego. Tom IV. Część I. Postępowanie nieprocesowe. Vol. 2*, Warszawa 2021, s. 1263. Joanna Parafianowicz za podstawową różnicę pomiędzy kopią a odpisem uznaje to, że w przypadku pierwszej kluczowe znaczenie ma odzwierciedlenie układu graficznego, natomiast w przypadku drugiego istotna jest identyczność treści, J. Parafianowicz, *Art. 140*, [w:] O.M. Piaskowska (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1–505(39)*, t. I, Warszawa 2024.

<sup>12</sup> Postanowienie SN z dnia 27 stycznia 2006 r., III CK 369/05, LEX nr 178249; postanowienie SO w Bydgoszczy z dnia 11 sierpnia 2022 r., VIII Gz 133/22, LEX nr 3406061.

<sup>13</sup> Postanowienie SO w Bydgoszczy z dnia 11 sierpnia 2022 r., VIII Gz 133/22, LEX nr 3406061; A. Wróbel, *op. cit.*, s. 436.

<sup>14</sup> Wyrok SN z dnia 29 kwietnia 2009 r., II CSK 557/08, LEX nr 584200; Małgorzata Sieńko, przywołując wyrok SN z dnia 16 czerwca 2000 r., IV CKN 59/00, uzależnia możliwość uznania kserokopii

duplikat pisma czy jego odbitka<sup>15</sup>. Może być nim także np. odręcznie, wiernie przepisany tekst dokumentu. Odpis powinien wiernie oddawać treść dokumentu, lecz nie musi odwzorowywać układu tekstu ani czcionki zastosowanych w oryginalnym dokumencie. Odpis nie musi być poświadczony za zgodność z oryginałem ani nawet podpisany<sup>16</sup>. W piśmiennictwie można spotkać się z określeniem kopii mianem „jednej z form odpisu, stanowiącej wierne odwzorowanie graficzne dokumentu”<sup>17</sup>. Pogląd ten nie zasługuje jednak na aprobatę, gdyż gdyby tak było, wówczas w art. 96 pkt 2 Prawa o notariacie nie wymieniano by kopii, ponieważ mieściłaby się ona w zbiorze desygnatów pojęcia odpisu. Zasadniejsze wydaje się stwierdzenie, że kopia stanowi odwzorowanie graficzne dokumentu, ale aby była ona jego odpisem, musi ono być wierne. Innymi słowy możliwe jest istnienie kopii niebędącej odpisem – kopii, na której fragment dokumentu nie został uwzględniony i w związku z tym nie odzwierciedla ona wiernie treści dokumentu.

### 3. Poświadczenie za zgodność z oryginałem, a nie z okazanym dokumentem

Artykuł 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych<sup>18</sup> stanowi: „Radca prawny ma prawo sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem w zakresie określonym odrębnymi przepisami [...]”<sup>19</sup>, po czym wymienia niezbędne elementy takiego poświadczenia – miejsce oraz datę poświadczenia (na żądanie także godzinę) i podpis sporządzającego je radcy prawnego oraz informację o cechach szczególnych dokumentu (dopiski, poprawki, uszkodzenia), o ile dokument ma takie cechy. Podobny charakter mają art. 4 ust. 1b Prawa o adwokaturze<sup>20</sup>, art. 31 ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej<sup>21</sup>, art. 9 ust. 3 ustawy

---

dokumentu za jego odpis od oświadczenia dotyczącego istnienia oryginału i identyczności jego treści z kserokopią, M. Sieńko, *Art. 250*, [w:] M. Manowska (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1–477*<sup>16</sup>, Warszawa 2021, s. 935.

<sup>15</sup> E. Gapska, *op. cit.*, s. 1263.

<sup>16</sup> Postanowienie NSA z dnia 8 czerwca 2016 r., I OZ 533/16, LEX nr 2106496.

<sup>17</sup> R. Szarlata, *Odpis a kopia – walka o godność zawodu w czasach epidemii...*, <https://ingremio.org/felieton/odpis-a-kopia-walka-o-godnosc-zawodu-w-czasach-epidemii/> [dostęp: 7.05.2025].

<sup>18</sup> Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 499), dalej jako: ustawa o radcach prawnych.

<sup>19</sup> Zob. szerzej art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych.

<sup>20</sup> Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1564).

<sup>21</sup> Ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1192).

o rzecznikach patentowych<sup>22</sup> oraz art. 41 ust. 4 ustawy o doradztwie podatkowym<sup>23</sup>. Wspólną cechą przedmiotowych przepisów oraz wspomnianych we wstępie przepisów prawa procesowego jest to, że stanowią one o poświadczaniu dokumentu za zgodność z oryginałem, a nie z każdym okazanym dokumentem. Profesjonalny pełnomocnik, inaczej niż notariusz, nie dysponuje uprawnieniem do poświadczania zgodności kopii dokumentu z inną, okazaną mu jego kopią<sup>24</sup>. Artykuł 98 Prawa o notariacie stanowi o uprawnieniu notariusza do poświadczania zgodności odpisu, wyciągu lub kopii z okazanym dokumentem (niekoniecznie z oryginałem). Zdaniem autorów niniejszego opracowania zasadna byłaby modyfikacja przepisów stanowiących o uwierzytelnianiu dokumentów przez profesjonalnych pełnomocników tak, by podobnie jak notariusz mogli oni poświadczyć zgodność kopii z okazanym im dokumentem. Sąd Okręgowy w Szczecinie w postanowieniu z dnia 17 kwietnia 2014 r. stwierdził, że poziom odpowiedzialności pełnomocnika poświadczającego odpis za zgodność z oryginałem nie odbiega od poziomu odpowiedzialności notariusza<sup>25</sup>. Nie będzie jednak przesadą stwierdzenie, iż profesjonalnemu pełnomocnikowi poświadczającemu zgodność odpisu z oryginałem łatwiej narazić się na ewentualną odpowiedzialność niż notariuszowi poświadczającemu zgodność odpisu z okazanym dokumentem. Przepisy w obecnym brzmieniu *de facto* nakładają na pełnomocnika obowiązek badania oryginalności okazanych mu przez mandanta dokumentów, jeśli ich poświadczone przez niego odpisy miałyby zostać wykorzystane w postępowaniu, czego skutkiem jest częsta praktyka uwierzytelniania przez pełnomocników jedynie odpisów pełnomocnictw oraz wysyłania do sądu lub organu niepoświadczonych za zgodność z oryginałem kserokopii dokumentów (mimo że te nie mogą być traktowane jako dowód z dokumentu<sup>26</sup>) w nadziei, że sąd lub or-

<sup>22</sup> Ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 749).

<sup>23</sup> Ustawa z dnia 5 lipca 1966 r. o doradztwie podatkowym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2117).

<sup>24</sup> Por. wyrok SN z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 318/16, LEX nr 2306360 – Sąd Najwyższy w wyroku tym stwierdził: „Notariusz nie ma obowiązku oceny, czy okazywany mu w celu poświadczania dokument jest oryginałem, czy jego kopią (lub komputerowym skanem), jeśli jasno nie wynika to z treści czy formy dokumentu okazywanego”.

<sup>25</sup> Postanowienie SO w Szczecinie z dnia 17 kwietnia 2014 r., VIII Ga 66/14, LEX nr 1896395.

<sup>26</sup> Tak m.in. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 25 lipca 2019 r., I SA/GI 1290/18, LEX nr 2717626; G. Ginalski, *Sztuka potwierdzania. Pełnomocnicy poświadczają dokumenty bez analizy*, „Gazeta Prawna”, 22.12.2015, <https://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/914134,sztuka-potwierdzania-pelnomocnicy-poswiadczaja-dokumenty-bez-analizy.html> [dostęp: 7.05.2025]; odmiennie: wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy–Mokotowa w Warszawie z dnia 12 stycznia 2023 r., XVI C 866/21, LEX nr 3510455 – w wyroku tym Sąd Rejonowy dla Warszawy–Mokotowa w Warszawie stwierdził: „Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów z dokumentów, w tym złożonych w formie zwykłych kserokopii, uznając tym samym zwykłą kserokopię za dowód z dokumentu”.

gan nie wezwie ich do przedstawienia oryginału<sup>27</sup>. Pełnomocnicy unikają poświadczania dokumentów za zgodność z oryginałem, nie chcąc narazić się na odpowiedzialność, jaka mogłaby wiązać się z poświadczeniem nieprawdy w poświadczeniu mającym charakter dokumentu urzędowego (poświadczenie za zgodność z oryginałem przez profesjonalnego pełnomocnika ma charakter dokumentu urzędowego na mocy art. 129 § 3 k.p.c., art. 79 § 3 k.p.a., art. 48 § 3 p.p.s.a., art. 194a § 3 Ordynacji podatkowej oraz art. 129 § 3 k.p.c. w zw. art. 36 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym<sup>28</sup>)<sup>29</sup>. Uprawnienie profesjonalnego pełnomocnika do poświadczania za zgodność z oryginałem odpisów okazanych dokumentów (rozciągające się tak na dokumenty prywatne, jak i urzędowe)<sup>30</sup> w oczywisty sposób ułatwia reprezentowanej przez danego pełnomocnika stronie dochodzenie swoich praw<sup>31</sup>. Podstawą prawa jest ochrona interesu<sup>32</sup>. Mając na uwadze, że w obecnym stanie prawnym brak zaufania pełnomocnika do reprezentowanej przez niego strony może stanowić faktyczną przyczynę niekorzystania z tej instytucji i niekiedy tym samym działania wbrew interesowi reprezentowanej przez niego strony, postulowana zmiana (tj. umożliwienie profesjonalnym pełnomocnikom poświadczania odpisów dokumentu za zgodność z okazanym dokumentem) jest zasadna i konieczna, by zapewnić reprezentowanym przez profesjonalnych pełnomocników stronom pełniejszą realizację ich praw i ochronę ich interesów.

<sup>27</sup> Szerzej o tym, że organ administracji publicznej powinien wezwać stronę, która przedstawiła niepoświadczony za zgodność z oryginałem odpis dokumentu, do przedstawienia oryginału lub poświadzonego przez uprawniony podmiot za zgodność z oryginałem odpisu zob. wyrok NSA z dnia 15 listopada 2011 r., II OSK 2501/10, LEX nr 1152166; T. Kęska-Leszczynski, *Niepoświadczony odpis dokumentu jako dowód w ogólnym postępowaniu administracyjnym*, „Monitor Prawniczy” 2021, nr 22, s. 1196.

<sup>28</sup> Przedmiotem poświadczenia jest istnienie dokumentu (określanego w doktrynie często mianem „dokumentu źródłowego”), którego treść jest identyczna z poświadczanym odpisem, zob. chociażby T. Żyznowski, *Art. 129*, [w:] T. Wiśniewski (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1–366*, Warszawa 2021, s. 581.

<sup>29</sup> Za niezgodne z prawem uwierzytelnienie dokumentu profesjonalnym pełnomocnikiem grozi tak odpowiedzialność dyscyplinarna, jak i karna – w szczególności na podstawie art. 271 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 383); na temat odpowiedzialności za niezgodne z prawem uwierzytelnienie dokumentu zob. szerzej: B. Draniewicz, *Uwierzytelnianie dokumentów przez pełnomocników – zmiany w procedurze cywilnej*, „Edukacja Prawnicza” 2010, nr 3, s. 7–8.

<sup>30</sup> Tak m.in. uchwała SN z dnia 21 grudnia 2010 r., III CZP 98/10, LEX nr 653573; K. Weitz, *Art. 129*, [w:] T. Ereciński (red.), *Kodeks...*, s. 712; I. Misiejuk, *op. cit.*, s. 126; T. Szanciło, *Uprawnienie pełnomocników do poświadczania dokumentów – glosa – III CZP 94/10*, „Monitor Prawniczy” 2012, nr 8, s. 441.

<sup>31</sup> T. Szanciło, *op. cit.*, s. 441.

<sup>32</sup> F. von Liszt, *Lehrbuch des Deutschen Strafrechts*, Berlin 1896, s. 49.



W rozważaniach na temat poświadczania odpisów przez pełnomocników należy mieć na względzie cele, jakie przyświecały wprowadzeniu tego rozwiązania do polskich procedur cywilnej, administracyjnej oraz sądowoadministracyjnej i podatkowej. Najważniejsze źródło w tej kwestii stanowi niewątpliwie uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustaw w zakresie uwierzytelniania dokumentów. Zgodnie z jego treścią ustawodawca miał dążyć do odformalizowania tych postępowań oraz oszczędzenia stronom postępowania kosztów związanych z uzyskiwaniem urzędowych odpisów lub notarialnych uwierzytelnień czy też niedogodności, które wiążą się z czasową, niekiedy długą, utratą dostępu do dokumentów oryginalnych<sup>33</sup>. Przyznanie profesjonalnym pełnomocnikom prawa do poświadczania zgodności odpisów z okazanym dokumentem i dopuszczenie wykorzystywania takich odpisów w postępowaniu w ocenie autorów niniejszego artykułu niewątpliwie przyczyniłoby się do pełniejszej realizacji tak przedstawionego celu.

#### **4. Poświadczenie za zgodność z oryginałem odpisu sporządzonego na podstawie wypisu sporządzonego przez notariusza**

O ile nie ulega wątpliwości – ponieważ zostało to *expressis verbis* wyrażone w przepisach powszechnie obowiązującego prawa – że możliwe jest poświadczanie przez profesjonalnego pełnomocnika za zgodność z oryginałem odpisu oryginalnego dokumentu, o tyle udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy możliwe jest poświadczenie przez profesjonalnego pełnomocnika za zgodność z oryginałem odpisu sporządzonego na podstawie notarialnego wypisu dokumentu, wymaga zastosowania bardziej skomplikowanych metod wykładni. Przy próbie rozstrzygnięcia

---

<sup>33</sup> Druk sejmowy nr 2064, Sejm RP VI kadencji; tak też m.in. postanowienie SA we Wrocławiu z dnia 23 września 2010 r., I ACz 1229/10, LEX nr 677920; I. Misiejuk, *op. cit.*, s. 125; por. Ł. Zamojski, *Postępowanie o wpis do KRS a uwierzytelnienie dokumentu na podstawie art. 129 KPC – glosa – VIII Ga 66/14*, „Monitor Prawniczy” 2016, nr 9, s. 497 – Ł. Zamojski wskazuje, że celem wprowadzenia tak szerokiej możliwości poświadczania przez profesjonalnych pełnomocników odpisów dokumentów za zgodność z oryginałem jest odformalizowanie postępowania w sposób niezwiększający ryzyka nieprawidłowych rozstrzygnięć; por. postanowienie SO w Szczecinie z dnia 17 kwietnia 2014 r., VIII Ga 66/14, LEX nr 1896395, w którym Sąd Okręgowy w Szczecinie wskazał, że możliwość poświadczania przez pełnomocników odpisów dokumentów z oryginałem ma na celu nie tylko odformalizowanie postępowania, lecz również zwiększenie pewności obrotu prawnego (poprzez nadanie poświadczonym odpisom charakteru dokumentów urzędowych, zwiększenie ich wiarygodności oraz waloru dowodowego). Pogląd o tym, iż celem zmiany treści art. 129 k.p.c. było odformalizowanie postępowania, jest powszechny i wyrażany był m.in. przez Sąd Najwyższy. Por. postanowienie SN z dnia 6 grudnia 2013 r., I CSK 168/13, LEX nr 3387448; postanowienie SN z dnia 20 listopada 2014 r., V CSK 9/14, LEX nr 1622341; postanowienie SN z dnia 25 marca 2019 r., I CSK 812/17, LEX nr 2639457.



tego zagadnienia nie należy poprzestawać wyłącznie na zastosowaniu wykładni językowej, która może prowadzić do wniosku, że poświadczenie odpisu dokumentu przez profesjonalnego pełnomocnika nie obejmuje sytuacji, w której profesjonalny pełnomocnik poświadczałby zgodność odpisu dokumentu na podstawie okazanego mu notarialnego wypisu oryginału. Przeciwno takiej interpretacji wydają się przemawiać jednak względy wykładni systemowej, a mianowicie rola, jaką w polskim systemie prawnym odgrywają wypisy notarialne.

Zgodnie z art. 109 Prawa o notariacie: „wypis ma moc prawną oryginału”. Posłużenie się przez polskiego ustawodawcę tym pojęciem ma doniosłe znaczenie z punktu widzenia problemu będącego tematem niniejszego artykułu. Ponieważ wypisy dokonane przez notariusza posiadają „moc prawną oryginału”, za uzasadniony uznać należy wniosek, zgodnie z którym w braku przepisu stanowiącego inaczej nie należy wprowadzać różnicy pomiędzy nimi a oryginałami<sup>34</sup>. Chociaż wypis dokumentu nie jest oczywiście oryginałem, przypisanie mu przez ustawodawcę mocy prawnej oryginału może być rozumiane jako całkowite zrównanie jego roli w obrocie prawnym z tą, jaką odgrywa oryginał dokumentu<sup>35</sup>. Prowadzi to do konkluzji, że strony postępowania cywilnego, postępowania administracyjnego, postępowania sądowoadministracyjnego, postępowania podatkowego oraz postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym uprawnione są do posługiwania się odpisami, których zgodność z oryginałem została poświadczona przez profesjonalnego pełnomocnika na podstawie sporządzonego przez notariusza wypisu dokumentu (np. aktu notarialnego, aktu poświadczenia dziedziczenia, europejskiego poświadczenia spadkowego, aktu powołania zarządcy sukcesyjnego, aktu odwołania zarządcy sukcesyjnego)<sup>36</sup>. Interpretacja przeciwna godziłaby bowiem w dążenie do nadania wypisom notarialnym statusu równego oryginałom, któremu ustawodawca dał wyraz w brzmieniu

<sup>34</sup> Wypis notarialny, jak wskazuje się w piśmiennictwie, jest dokumentem, który w pełni zastępuje oryginał, zob. szerzej: D. Celiński, *Art. 109*, [w:] W. Gonet (red.), *Prawo o notariacie. Komentarz. Wzory aktów notarialnych i poświadczeń*, Warszawa 2022, s. 822–823. Biorąc pod uwagę, że na przykład wypis notarialny aktu notarialnego może być podstawą wpisu do księgi wieczystej (zob. T. Czech, *Księgi wieczyste i hipoteka. Komentarz. Tom I. Księgi wieczyste*, Warszawa 2022, s. 709), przyjęcie, że poświadczenie zgodności z nim przez profesjonalnego pełnomocnika nie wywiera skutków analogicznych do poświadczenia z oryginałem wiązałoby się z przypisaniem prawodawcy bardzo wyraźnej niekonsekwencji.

<sup>35</sup> Zob. szerzej: wyrok SA w Krakowie z dnia 29 czerwca 2018 r., IACa 1494/17, LEX nr 3226009 – w wyroku tym Sąd Apelacyjny przedstawił stanowisko Sądu Okręgowego w Kielcach wyrażone w zaskarżonym wyroku SO w Kielcach z dnia 4 lipca 2017 r., C 1263/15 niepubl. (i oddalił apelację).

<sup>36</sup> Podkreślenia wymaga jednak, że taki odpis może zostać skutecznie wykorzystany jedynie w postępowaniach cywilnym, administracyjnym, sądowoadministracyjnym i przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz jak słusznie podkreśla się w piśmiennictwie (tak m.in. D. Celiński, *Art. 109...*, s. 822–823), jedynie wypis jest dokumentem w pełni zastępującym oryginał w obrocie.

przepisów Prawa o notariacie<sup>37</sup>. Za stanowiskiem o dopuszczalności poświadczenia przez profesjonalnego pełnomocnika za zgodność z oryginałem odpisu sporządzonego na podstawie wypisu sporządzonego przez notariusza przemawia również funkcjonowanie w piśmiennictwie poglądu, zgodnie z którym: „Oczywiście fakt niepodpisania oryginału aktu notarialnego przez notariusza jest uchybieniem aczkolwiek takim, które wobec podpisania przez niego wypisu tego aktu, w pełni odzwierciedlającego treść oryginału i posiadającego moc prawną oryginału, nie może przesądzać o nieważności czynności”<sup>38</sup>. Aprobata cytowanego poglądu oznaczałaby, że w hipotetycznej sytuacji, w której oryginał niepodpisanego przez notariusza aktu notarialnego zostałby profesjonalnemu pełnomocnikowi okazany w kancelarii notarialnej, a profesjonalny pełnomocnik zrobiłby jego wierną kopię i poświadczył ją za zgodność z oryginałem, to w dalszym ciągu mogłoby to być niewystarczające do wykazania faktu, który strona wiąże z treścią aktu notarialnego. Dowodem na skuteczne dokonanie przez strony czynności prawnej wymagającej formy aktu notarialnego byłby bowiem w tym przypadku nie oryginał aktu notarialnego, ale sporządzony i podpisany przez notariusza wypis. Brak zatem wobec tego przeszkód, by profesjonalny pełnomocnik na podstawie sporządzonego przez notariusza wypisu sporządził i uwierzytłnił odpis dokumentu. W judykaturze wskazuje się, że urzędowy charakter poświadczanego przez pełnomocnika odpisu dokumentu polega na tym, że z mocą dokumentu urzędowego potwierdzone zostaje „istnienie dokumentu «źródłowego» o treści takiej samej jak odpis”<sup>39</sup>. Mając na uwadze treść art. 109 Prawa o notariacie, zgodnie z którym wypis ma moc prawną oryginału i art. 110 § 3 Prawa o notariacie, zgodnie z którym wypis powinien być dosłownym powtórzeniem oryginału (choć co prawda nieuwzględniającym poprawek i przekreśleń znajdujących się w oryginale), zasadne jest uznanie, że profesjonalny pełnomocnik może poświadczyć za zgodność z oryginałem odpis sporządzony na podstawie sporządzonego przez notariusza wypisu. Wykładnia taka jest również zgodna z dyrektywą

<sup>37</sup> Por. art. 109 i art. 110 § 3 Prawa o notariacie.

<sup>38</sup> P. Czubik, *Brak podpisu notariusza na oryginale aktu wobec podpisania jego wypisu jako przyczyna nieważności czynności*, „Nieruchomości” 2019, nr 2, s. 13.

<sup>39</sup> Uchwała SN z dnia 21 grudnia 2010 r., III CZP 94/10, LEX nr 653572; uchwała SN z dnia 21 grudnia 2010 r., III CZP 98/10, LEX nr 653573; postanowienie SA w Warszawie z dnia 24 maja 2018 r., VII AGO 40/18, LEX nr 2538278; odmiennie I. Misiejuk, *op. cit.*, s. 125 – I. Misiejuk wskazuje, iż charakter urzędowy ma jedynie poświadczenie, a nie cały poświadczany odpis dokumentu, gdyż nadanie takiej mocy odpisowi mogłoby czynić go dowodem o przynajmniej teoretycznie większej mocy dowodowej niż oryginalny dokument, jeśli oryginalnym dokumentem byłby dokument prywatny; por. K. Kwapisz, *Ustawa o radcach prawnych. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 30 – K. Kwapisz wskazuje, że charakter dokumentu urzędowego ma zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie jego zgodności z oryginałem.

interpretacyjną nakazującą mieć na względzie interesy wszystkich stron postępowania, z uwzględnieniem skutków społecznych, jakie wywierać będzie stosowanie norm prawnych<sup>40</sup>.

## **5. Czy profesjonalny pełnomocnik może sporządzić i poświadczyć za zgodność z oryginałem kserokopię odpisu aktu stanu cywilnego?**

Stanowisko o niedopuszczalności wykorzystywania poświadczonych przez pełnomocnika kopii (odpisów) wykonanych w oparciu o odpisy aktów stanu cywilnego przedstawił na gruncie doktryny Tomasz Lorenc<sup>41</sup>. Uzasadniając je, podkreślił on, że ustawodawca w ustawie o radcach prawnych, a także Prawie o adwokaturze posługuje się terminem „zgodności z oryginałem”, pojęcie oryginału zdefiniował z kolei jako przeciwieństwo kopii<sup>42</sup>. Wskazał on również, że wykładnia rozszerzająca art. 129 § 2 k.p.c. nie jest możliwa, gdyż ten stanowiący odstępstwo od zasady posługiwania się jako dowodami oryginałami dokumentów przepis ma charakter wyjątkowy<sup>43</sup>. Chociaż argumenty te niewątpliwie są poważne, autorzy niniejszego opracowania nie aprobuje tego stanowiska. W szczególności dostrzegają oni konieczność uwzględnienia przy interpretowaniu artykułu 129 § 2 k.p.c. (oraz jego odpowiedników z innych ustaw) w odniesieniu do odpisów aktów stanu cywilnego względów wykładni celowościowej oraz systemowej. W wypadku pierwszej należy podkreślić konsekwencje przyjęcia założenia o „niezastępowalności” odpisu aktów stanu cywilnego dla stron postępowania, w drugim wypadku należy podkreślić czytelny zamysł ustawodawcy, jakim było dążenie do jego daleko idącego odformalizowania.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Rady Radców Prawnych w swoim orzeczeniu z dnia 4 sierpnia 2022 r.<sup>44</sup>, odrzucając odwołanie, uznał, że radca prawny może wykonywać swoje uprawnienie, o którym stanowi art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych, nawet wtedy, gdy w dacie poświadczenia nie miał on dostępu do

---

<sup>40</sup> Na temat tej dyrektywy interpretacyjnej zob. Z. Radwański, *Uwagi o wykładni prawa cywilnego*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2009, R. 71, z. 1, s. 13.

<sup>41</sup> T. Lorenc, *Dopuszczalność korzystania z kopii odpisów aktów stanu cywilnego poświadczonych za zgodność z oryginałem w postępowaniu cywilnym*, „Metryka” 2017, R. 7, nr 1, s. 129–133.

<sup>42</sup> T. Lorenc wprost odwołał się przy tym do definicji pojęcia oryginału ze *Słownika Języka Polskiego PWN* pod red. L. Drabik i E. Sobol z 2007 r., *ibidem*, s. 130–131.

<sup>43</sup> *Ibidem*, s. 131.

<sup>44</sup> Orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2022 r., WO-30/22.

oryginału dokumentów, gdy: „z dokumentami tymi [...] zapoznał się, znana mu była ich treść i forma, osobiście złożył na oryginale dokumentu podpis”, a „poświadczony dokument w rzeczywistości odpowiadał oryginałowi”. Zgodnie z art. 73 § 1 k.p.a. strona ma prawo wglądu do akt sprawy (także po zakończeniu postępowania) oraz sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów, przy czym bezsporne jest, że prawo to przysługuje stronie działającej zarówno osobiście, jak i przez pełnomocnika. W piśmiennictwie wskazuje się, że przepis ten uprawnia także do przeglądania ksiąg stanu cywilnego<sup>45</sup>. Podzielenie stanowiska Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Rady Radców Prawnych wyrażonego w orzeczeniu z dnia 4 sierpnia 2022 r.<sup>46</sup> pozwala zatem stwierdzić, że radca prawny, który zapoznał się z oryginalnym dokumentem aktu stanu cywilnego, może poświadczyc za zgodność z oryginałem jego odpis – w tym również odpis sporządzony poprzez wykonanie kserokopii innego jego odpisu. Przyjęcie odmiennego stanowiska mogłoby prowadzić do problemów natury praktycznej i świadczyłoby o istnieniu poważnej luki prawnej. Artykuł 130 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego<sup>47</sup> stanowi, że nie wydaje się odpisów aktów stanu cywilnego po upływie terminów określonych w art. 128 ust. 1 i 1a tejże ustawy, tzn. odpisów aktów urodzenia nie wydaje się po upływie 100 lat od zamknięcia księgi urodzeń, a aktów małżeństwa i aktów zgonu po upływie 80 lat od zamknięcia księgi małżeństw i księgi zgonów, chyba że dla osoby, dla której sporządzono akt urodzenia lub akt małżeństwa przed wejściem w życie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego nie sporządzono aktu zgonu lub nie zarejestrowano informacji o jej zgonie, wówczas pomimo upływu wymienionych powyżej terminów uzyskanie odpisów jej aktów stanu cywilnego możliwe jest do momentu sporządzenia aktu zgonu tej osoby lub zarejestrowania informacji o jej zgonie. Artykuł 130 ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego stanowi o prawie osoby uprawnionej do otrzymania odpisu do nieodpłatnego wykonania fotokopii aktu stanu cywilnego sporządzonego w księdze stanu cywilnego, o ile nie zagraża to trwałości tej księgi i zawartych w niej aktów stanu cywilnego. Stwierdzono w nim jednak, co istotne dla rozważań stanowiących przedmiot niniejszego artykułu, że „Fotokopia aktu stanu cywilnego

<sup>45</sup> I. Heropolitańska, *Udostępnianie przez USC aktów stanu cywilnego po upływie okresu przechowywania*, More Maiorum, 17.05.2015, <https://moremaiorum.pl/udostepnianie-przez-usc-aktow-stanu-cywilnego-po-uplywie-okresu-przechowywania/> [dostęp: 7.05.2025].

<sup>46</sup> Orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2022 r., WO-30/22.

<sup>47</sup> Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 594).

nie ma mocy dokumentu urzędowego”. Przyjęcie poglądu, zgodnie z którym profesjonalny pełnomocnik nie może poświadczyć za zgodność odpisu sporządzonego poprzez wydruk takiej fotografii, oznaczałoby, że w zależności od okresu, w którym akt stanu cywilnego powstał, strona może mieć możliwość posłużenia się w postępowaniu dokumentem urzędowym (odpisem uzyskanym w urzędzie stanu cywilnego) lub nie mieć takiej możliwości, co stanowiłoby rezultat myślowy sprzeczny z aksjologią preferowaną przez prawodawcę. Prawna ochrona wartości opiera się na przepisach proceduralnych<sup>48</sup>. Nie sposób zatem uznać, że przepisy proceduralne powinny być interpretowane w sposób sprzeczny z wartościami preferowanymi przez ustawodawcę. W związku z odmiennym charakterem prawnym odpisu i sporządzanego przez notariusza wypisu zasadne jest stwierdzenie, iż profesjonalny pełnomocnik może poświadczyć za zgodność z oryginałem odpis powstały w oparciu o inny odpis dokumentu jedynie wówczas, gdy zapoznał się z oryginałem, przy czym brak jest podstaw do przyjmowania domniemania, że się z nim nie zapoznał.

## 6. Podsumowanie

Problematyka poświadczania odpisów dokumentów za zgodność z oryginałem przez profesjonalnych pełnomocników jest zagadnieniem niezwykle złożonym i na kanwie obowiązujących przepisów powstawać mogą wątpliwości interpretacyjne. Zdaniem autorów, w obowiązującym stanie prawnym należy przyjąć, że profesjonalny pełnomocnik może poświadczyć za zgodność z oryginałem odpis sporządzony na podstawie sporządzonego przez notariusza wypisu. Poświadczenie przez profesjonalnego pełnomocnika zgodności z oryginałem odpisu sporządzonego na podstawie innego odpisu można natomiast uznać za dopuszczalne jedynie w sytuacji, w której pełnomocnik ten zapoznał się z oryginałem.

Ponieważ obecnie obowiązujące przepisy dotyczące poświadczania odpisów dokumentów są dalekie od doskonałości, najlepszym rozwiązaniem wydaje się nowelizacja. W ocenie autorów artykułu szczególnie zasadna byłaby ich zmiana umożliwiająca profesjonalnym pełnomocnikom poświadczanie odpisu za zgodność z okazanym dokumentem, niekoniecznie zaś z oryginałem. *De lege lata* profesjonalny pełnomocnik może poświadczyć za zgodność z oryginałem jedynie odpis dokumentu, którego oryginał lub zrównany z oryginałem przez prawodawcę wypis

---

<sup>48</sup> Zob. szerzej: J. Helios, *Prawo materialne a prawo procesowe w kontekście relacji pomiędzy Unią Europejską a państwami członkowskimi*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy” 2009, nr 5, s. 11–12.

notarialny widział. Implikuje to szereg problemów natury praktycznej – w szczególności zaś nakłada na pełnomocnika obowiązek weryfikacji oryginalności przedstawionego mu dokumentu, którego odpis zamierza poświadczyć, mimo że profesjonalni pełnomocnicy co do zasady nie dysponują sprzętem technicznym ani wiedzą z zakresu grafologii pozwalającymi ze stuprocentową pewnością stwierdzić oryginalność przedstawionego im dokumentu. Rozwiązanie tego problemu pozwoliłoby na rzeczywiste odformalizowanie postępowań oraz oszczędziłoby ich stronom wielu niedogodności.

## **Bibliografia**

### **Źródła**

#### **Akty normatywne i druki sejmowe**

- Ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1192).
- Ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2393).
- Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 594).
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 935 ze zm.).
- Ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 749).
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 111 ze zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 383).
- Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1001 ze zm.).
- Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 499).
- Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1564).
- Ustawa z dnia 5 lipca 1966 r. o doradztwie podatkowym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2117).
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 ze zm.).
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572).
- Druk Sejmowy nr 2064, Sejm RP VI kadencji.

#### **Orzecznictwo sądów i innych organów**

- Uchwała SN z dnia 21 grudnia 2010 r., III CZP 94/10, LEX nr 653572.
- Uchwała SN z dnia 21 grudnia 2010 r., III CZP 98/10, LEX nr 653573.
- Wyrok SN z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 318/16, LEX nr 2306360.
- Wyrok SN z dnia 29 kwietnia 2009 r., II CSK 557/08, LEX nr 584200.

Postanowienie SN z dnia 25 marca 2019 r., I CSK 812/17, LEX nr 2639457.  
Postanowienie SN z dnia 20 listopada 2014 r., V CSK 9/14, LEX nr 1622341.  
Postanowienie SN z dnia 6 grudnia 2013 r., I CSK 168/13, LEX nr 3387448.  
Postanowienie SN z dnia 27 stycznia 2006 r., III CK 369/05, LEX nr 178249.  
Wyrok NSA z dnia 15 listopada 2011 r., II OSK 2501/10, LEX nr 1152166.  
Postanowienie NSA z dnia 8 czerwca 2016 r., I OZ 533/16, LEX nr 2106496.  
Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 25 lipca 2019 r., I SA/Gl 1290/18, LEX nr 2717626.  
Postanowienie SA we Wrocławiu z dnia 23 września 2010 r., I ACz 1229/10, LEX nr 677920.  
Wyrok SA w Krakowie z dnia 29 czerwca 2018 r., I ACa 1494/17, LEX nr 3226009.  
Postanowienie SA w Warszawie z dnia 24 maja 2018 r., VII AGo 40/18, LEX nr 2538278.  
Postanowienie SO w Bydgoszczy z dnia 11 sierpnia 2022 r., VIII Gz 133/22, LEX nr 3406061.  
Wyrok SO w Kielcach z dnia 4 lipca 2017 r., I C 1263/15, niepubl.  
Postanowienie SO w Szczecinie z dnia 17 kwietnia 2014 r., VIII Ga 66/14, LEX nr 1896395.  
Wyrok SR dla Warszawy–Mokotowa w Warszawie z dnia 12 stycznia 2023 r., XVI C 866/21, LEX nr 3510455.  
Orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2022 r., WO-30/22.

## Literatura

Antkiewicz A., *Dopuszczalność poświadczania przez aplikantów adwokackich i radcowskich odpisów pełnomocnictw i innych dokumentów w sądowym postępowaniu cywilnym*, „Iustitia” 2012, nr 3.  
Celiński D., *Art. 109*, [w:] W. Gonet (red.), *Prawo o notariacie. Komentarz. Wzory aktów notarialnych i poświadczeń*, Warszawa 2022.  
Czech T., *Księgi wieczyste i hipoteka. Komentarz. Tom I. Księgi wieczyste*, Warszawa 2022.  
Czubik P., *Brak podpisu notariusza na oryginale aktu wobec podpisania jego wypisu jako przyczyna nieważności czynności*, „Nieruchomości” 2019, nr 2.  
Draniewicz B., *Uwierzytelnianie dokumentów przez pełnomocników – zmiany w procedurze cywilnej*, „Edukacja Prawnicza” 2010, nr 3.  
Gapska E., *Czynności procesowe*, [w:] T. Ereciński, K. Lubiński (red.) *System Prawa Procesowego Cywilnego. Tom IV. Część I. Postępowanie nieprocesowe. Vol. 2*, Warszawa 2021.  
Helios J., *Prawo materialne a prawo procesowe w kontekście relacji pomiędzy Unią Europejską a państwami członkowskimi*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy” 2009, nr 5.  
Janda P., *Doradca restrukturyzacyjny jako pełnomocnik procesowy*, „Polski Proces Cywilny” 2018, nr 3.  
Kęska-Leszczynski T., *Niepoświadczony odpis dokumentu jako dowód w ogólnym postępowaniu administracyjnym*, „Monitor Prawniczy” 2021, nr 22.  
Kwapisz K., *Ustawa o radcach prawnych. Komentarz*, Warszawa 2013.  
Liszt F. von, *Lehrbuch des Deutschen Strafsrechts*, Berlin 1896.  
Lorenc T., *Dopuszczalność korzystania z kopii odpisów aktów stanu cywilnego poświadczonych za zgodność z oryginałem w postępowaniu cywilnym*, „Metryka” 2017, R. 7, nr 1.



- Misiejuk I., *Uprawnienie radcy prawnego do sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów w oparciu o art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych*, „Studenckie Zeszyty Naukowe” 2019, vol. XXII, nr 42.
- Parafianowicz J., *Art. 140*, [w:] O.M. Piaskowska (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1–505(39)*, t. I, Warszawa 2024.
- Radwański Z., *Uwagi o wykładni prawa cywilnego*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2009, R. 71, z. 1.
- Sieńko M., *Art. 250*, [w:] M. Manowska (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1–477<sup>16</sup>*, Warszawa 2021.
- Szanciło T., *Uprawnienie pełnomocników do poświadczania dokumentów – glosa – III CZP 94/10*, „Monitor Prawniczy” 2012, nr 8.
- Weitz K., *Art. 129*, [w:] T. Ereciński (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Postępowanie rozpoznawcze*, Warszawa 2016.
- Wróbel A., *Art. 76a [Uwierzytelnienie kopii dokumentu]*, [w:] M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2020.
- Zamojski Ł., *Postępowanie o wpis do KRS a uwierzytelnienie dokumentu na podstawie art. 129 KPC – glosa – VIII Ga 66/14*, „Monitor Prawniczy” 2016, nr 9.
- Żyznowski T., *Art. 129*, [w:] T. Wiśniewski (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1–366*, Warszawa 2021.

## Internet

- Ginałski G., *Sztuka potwierdzania. Pełnomocnicy poświadczają dokumenty bez analizy*, „Gazeta Prawna”, 22.12.2015, <https://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/914134,sztuka-potwierdzania-pelnomocnicy-poswiadczaja-dokumenty-bez-analizy.html> [dostęp: 7.05.2025].
- Heropolitańska I., *Udostępnianie przez USC aktów stanu cywilnego po upływie okresu przechowywania*, More Maiorum, 17.05.2015, <https://moremaiorum.pl/udostepnianie-przez-usc-aktow-stanu-cywilnego-po-uplywie-okresu-przechowywania/> [dostęp: 7.05.2025].
- Szarłata R., *Odpis a kopia – walka o godność zawodu w czasach epidemii...*, InGremio, <https://ingremio.org/felieton/odpis-a-kopia-walka-o-godnosc-zawodu-w-czasach-epidemii/> [dostęp: 7.05.2025].